

WYMAGANIA PROCEDURALNE DLA IMPORTOWANEGO NASIENIA BUHAJÓW RAS MLECZNYCH.

Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr. 133, poz. 921) częściowo zmieniła, sprecyzowała i dostosowała do prawodawstwa Unii Europejskiej przepisy dotyczące wykorzystywania nasienia buhajów z importu. W związku z często pojawiającymi się pytaniami zarówno ze strony importerów, jak i hodowców stosujących w swych stadach nasienie buhajów z hodowli zagranicznych Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie postanowiła przedstawić przekrojowo uwarunkowania prawne jakie dotyczą handlu nasieniem bydlęcym.

Zgodnie z art. 29 ust. 3 pkt. 1 i pkt. 2 oraz ust. 6 Ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr. 133, poz. 921) w sztucznym unasienianiu można wykorzystywać reproduktory:

- wpisane do księgi albo rejestru,
- których pochodzenia zostało potwierdzone wynikiem badania grup krwi lub markerów DNA,
- ocenionych na podstawie wyniku oceny własnych cech użytkowych,
- ocenionych i dopuszczonych do rozrodu w krajach Unii Europejskiej.

Natomiast zgodnie z art. 32 Ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich wykorzystywanie buhajów i ich nasienia pochodzących z kraju niebędącego członkiem Unii Europejskiej tzw. „państwa trzeciego” wymaga zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa (czyli obecnie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi). Zgoda taka w formie Decyzji wydawana jest na czas określony na wniosek posiadacza buhaja lub jego nasienia. Decyzja wydawana jest po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwego związku hodowców lub innego podmiotu prowadzącego księgę lub rejestr (czyli w przypadku buhajów ras mlecznych - przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie). Opinia Polskiej Federacji wydawana jest na wniosek importera nasienia (lub posiadacza buhaja). Obecnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przychylając się do wniosku importerów nasienia, zgodnie z obowiązującymi przepisami wydaje Decyzje zezwalające na wykorzystywanie w sztucznym unasienianiu bydła nasienia buhaja pochodzącego z kraju trzeciego bez określania liczby porcji nasienia, które będzie używane w okresie, na który wydana została Decyzja.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 Ustawy, zwierzęta hodowlane z gatunku bydła oraz ich materiał biologiczny (w tym nasienie), mogą być przedmiotem handlu, jeśli są zaopatrzone w

świadczenie potwierdzające ich pochodzenie, o którym mowa w przepisach Unii Europejskiej dotyczących świadectw obowiązujących w handlu. Wymagania jakie powinno spełniać świadectwo rodowodowe towarzyszące przesyłce nasienia buhajów w handlu określone są w decyzji Komisji nr 2005/379/WE z dnia 17 maja 2005 w sprawie świadectw rodowodowych i danych szczegółowych dotyczących zwierząt hodowlanych czystorasowych z gatunku bydła oraz ich nasienia, komórek jajowych i zarodków (Dz. Urz. UE L 125 z 18.05.2005r, str. 15). Świadectwo takie powinno być wystawione przez uznaną organizację hodowców prowadzącą księgi w kraju skąd nasienie zostało przywiezione do Polski lub urzędowo uznane centrum pozyskiwania lub przechowywania nasienia bądź w przypadku zarodków przez zespoły pozyskiwania zarodków. Świadectwa rodowodowe mogą być zastąpione przez zbiór dokumentów towarzyszących przesyłce nasienia, także rodowód buhaja wystawiony przez związek hodowców prowadzący księgę w kraju pochodzenia nasienia, pod warunkiem, że dokumenty te zostały uwierzytelnione przez organizację hodowców prowadzącą księgę, która potwierdzi ich kompletność za pomocą formułki: „Niżej podpisany zaświadcza, że dane szczegółowe wymagane zgodnie z art. 3 decyzji Komisji 2005/379/We są zawarte w załączonych dokumentach...”

Na dokumenty te mogą składać się: rodowód buhaja z aktualnymi wynikami oceny genetycznej zwierzęcia, wynik badania grup krwi lub markerów genetycznych DNA z potwierdzeniem pochodzenia po parze rodzicielskiej oraz świadectwo weterynaryjne w handlu wewnątrzspółnotowym. W przypadku gdy nasienie sprowadzone z państw trzecich wymagane dokumenty określone są w decyzji Komisji 96/510/WE z dnia 18 lipca 1996r. ustanawiającej zaświadczenia hodowlane i zootechniczne w przywozie zwierząt hodowlanych, ich nasienia, komórek jajowych i zarodków (Dz. Urz. WE L 210 z 20.08.1996r., str. 53 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 3, t 19 str. 355, z późn. zm.) De facto mogą to być dokumenty zawierające takie same informacje jak wymagane przy imporcie nasienia z kraju Unii Europejskiej. Jednakże tym razem ich kompletność potwierdza podpisem i formułką: „Ja niżej podpisany zaświadczam, że niniejsze dokumenty zawierają dane wymienione w decyzji Komisji 96/510/WE” odpowiedzialny pracownik organizacji prowadzącej księgę w kraju skąd pochodzi nasienie.

Szczególnie istotną, zwłaszcza w punku widzenia hodowcy- nabywcy nasienia buhajów importowanych, zmianą jest zapis Ustawy w Art. 26 ust. 7 lit. c, który mówi, że do dokumentu handlowego, w który zaopatrywana jest każda partia materiału biologicznego (w tym nasienia) wprowadzanego do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku buhajów rasy holsztyńsko-fryzyjskiej dołączone są wyniki międzynarodowej oceny wartości

hodowlanej udostępnione na stronie internetowej związku hodowców lub innego podmiotu, które zostały upoważnione przez ministra właściwego do spraw rolnictwa do prowadzenia oceny wartości hodowlanej tej rasy. Na terenie Rzeczypospolitej Polskiej do prowadzenia takiej oceny upoważniony jest Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie i na jego stronie internetowej publikowane są wyniki oceny. Każdy hodowca, który korzysta z nasienia buhajów holsztyńsko-fryzyjskich firm komercyjnych może zapoznać się z tymi wynikami, a inseminator powinien dysponować nimi do wglądu hodowcy. Taki zapis w Ustawie daje możliwość hodowcy porównanie wartości hodowlanej buhajów krajowych i zagranicznych.

Ostatnią równie ważną sprawą choć nie związaną już ściśle z Ustawą, o której na łamach Przeglądu Hodowlanego, pragniemy poinformować to rasy dla których Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie prowadzi księgi hodowlane. Obecnie są to rasy: polska holsztyńsko-fryzyjska odmiany czarno-białej i czerwono-białej, simentalska, montbeliarde, jersey, polska czerwona, polska czarno-biała i polska czerwono-biała. Nasienie buhajów innych ras powinno być używane jedynie na stada użytkowe, gdyż potomstwo po nich urodzone w stadach objętych oceną użytkowości mlecznej będzie traktowane jako mieszańce międzyrasowe i nie zostanie wpisane do ksiąg hodowlanych. Regulamin wpisu do ksiąg bydła ras mlecznych prowadzonych przez Polską Federację dostępny jest również na stronie internetowej.